

blisko/daleko

UA Виставка „близькість/дистанція” - це своєрідні вирвані сторінки з щоденника художника Василя Ляха, що використав можливість монументалізувати свої роздуми про рік, що минув через живописну практику. Оскільки події все ще активно розгортаються і новини не припиняють виникати стрімким потоком, сформувавши емоційну дистанцію стає майже неможливо, території, простір і час, можливість зустрічі близьких і рідних стає туманним, як ранок на узбережжі Азовського моря. Близькість через пам'ять, досвід та родинний зв'язок, перебування в межах однієї країни, де з одного боку випаюється земля, руйнується міська та селищна інфраструктура, щодня лунають вибухи та з іншого боку більш спокійні регіони, де знаходять прихисток внутрішньо переміщені особи, але по-нівечені електростанції, що диктують свою дисципліну.

Дистанція - як спроба поглянути на ситуацію з перспективи умовного затишку сусідньої держави, що солідаризувалась та створила можливість прихистку потребуючим. Поряд з тим, емоційна дистанція все ще неможлива, оскільки війна не закінчилась, щодня є ризик нових терактів та криз.

В своїх роботах художник реконструює почуті історії та перетворює їх в символічні портрети, де зображує себе та друзів, що перебувають у більш безпечному українському місті Львів, додаючи детальні коментарі, як ці картини формувались звертається до форми, такого собі щоденника де є дати та опис механізму створення робіт та діалогів навколо. Монументальні живописні полотна, що ілюструють

життя цивільних людей на окупованих територіях, що за різних обставин стали випадковими свідками війни в її найдеструктивніших проявах. Для Василя тема окупації є персональною, оскільки він народився та виріс у місті Маріуполь, що було зруйноване під час захвату російськими військовими та з 20 травня 2022 року знаходиться в повній окупації. Важливу роль в працях артиста відіграє і морський пейзаж, як невловимий спогад з дитинства та юності - починає існувати поза часом. Азовське море на даний момент перебуває під контролем російської федерації, стало територією українського пейзажу, до якого відбулося втручання, та призвело до політичного звикання.

Для художника його рідне місто є не лише ніжним спомином, але і об'єктом культурного інтересу, що попри тривожність політичного становища викликає ще більше бажання якомога більше зберегти відчуття присутності, хоч і в минулому.

Рішення організувати виставку в галереї Промоційніа - не випадкове, оскільки простір знаходиться в реконструйованій кам'яниці, в тій частині Варшави, що ще 80 років тому була повністю зруйнована під час II світової війни, підкреслює циклічні руйнівні помилки в історії, незабуті травми.

Як і будь-яке художнє висловлювання створене під час війни, праця Василя має реакційне забарвлення, що в суміші з динамічним часом змушує нас пригадати неприпустиму циклічність історії, та продовжувати роботи спроби зупинити нищівну машину останньої ще існуючої імперії.

PL Obrazy Vasya Lyakha z wystawy „blisko/daleko” są jak wyrwane kartki z pamiętnika artysty, który poprzez praktykę malarską dokonał monumentalizacji swoich przemyśleń z minionego roku. Wydarzenia wojenne nadal rozgrywają się w zatrważającym tempie, a wiadomości docierają do nas natychmiast, co sprawia, że niemożliwy staje się emocjonalny dystans. Możliwość spotkania z bliskimi i przyjaciółmi staje się tak mglista, jak poranek na wybrzeżu Morza Azowskiego.

Tytułowa „bliskość” wojny to pamięć, osobiste doświadczenia i więzy rodzinne. Istotne staje się także przebywanie w tym samym kraju, gdzie z jednej strony płonie ziemia, niszczone jest infrastruktura miast i wsi, codziennie dochodzi do wybuchów, a z drugiej - znajdują się spokojniejsze regiony, gdzie uchodźcy wewnętrzni znajdują schronienie, a okaleczone elektrownie wyznaczają dyscyplinę dnia. Natomiast tytułowy „dystans” to próba spojrzenia na sytuację z perspektywy warunkowego komfortu sąsiedniego państwa, które solidarnie stanęło po stronie Ukrainy i stworzyło możliwość schronienia potrzebującym.

W swoich pracach Lyakh rekonstruuje zasłyszane historie i zamienia je w symboliczne portrety, na których przedstawia siebie i swoich przyjaciół w bezpieczniejszym ukraińskim Lwowie. Obrazy opatrzone szczegółowymi komentarzami, opisując w jaki sposób powstały. Monumentalne obrazy ilustrują życie ludności cywilnej na terenach okupowanych. Ci ludzie stali się przypadkowymi świadkami wojny w jej najbardziej niszczycielskich przejawach. Dla Vasya temat rosyjskiej okupacji jest osobisty, ponieważ urodził się i dorastał w mieście Mariupol, które zostało zniszczone przez

rosyjskie wojsko i od 20 maja 2022 roku znajduje się pod pełną okupacją.

Ważną rolę w twórczości artysty odgrywa także pejzaż morski, który jest ulotnym wspomnieniem z dzieciństwa i młodości. Istnieje poza czasem. Morze Azowskie jest obecnie pod kontrolą Federacji Rosyjskiej. Mimo, że nadal pozostaje częścią ukraińskiego krajobrazu, to oddaliło się przez brutalnie nakreśloną polityczną granicę. Rodzinne miasto jest dla Vasya nie tylko czułym wspomnieniem, ale także obiektem zainteresowania kulturowego. Malując morze stara się je urealnić.

Miejsce wystawy nie jest przypadkowe, ponieważ przestrzeń galerii zlokalizowana jest w zrekonstruowanej kamienicy, w części Warszawy, która została doszczętnie zniszczona podczas II wojny światowej, osiemdziesiąt lat temu. Miejsce to pokazuje cykliczność destrukcyjnych błędów historii, przywołuje niezapomniane traumy. Jak każda ekspresja artystyczna powstała w czasie wojny, twórczość Lyakha jest reakcyjna i wynika z określonej dynamiki czasu, w której powstała. W szerszej perspektywie przypomina o niedopuszczalnej cykliczności historii oraz nawołuje do zatrzymania niszczycielskiej maszyny ostatnich już istniejących imperium.

EN The exhibition “near/far” is a kind of torn out page from the diary of the artist Vasyl Lyakh, who used the opportunity to monumentalize his thoughts about the past year through the painting practice. Since the events are still actively unfolding and the news does not stop emerging in a rapid stream, it becomes almost impossible to form an emotional distance, territory, space and time. The possibility of meeting relatives and friends becomes hazy, like the morning on the coast of the Azov Sea.

Closeness through memory, experience and family ties, staying within the borders of the same country, where on the one hand - the land is burning, cities and villages infrastructure are destroyed, explosions are happening every day and on the other hand more peaceful regions where internally displaced people find refuge, but mutilated power plants dictating their discipline. Distance - as an attempt to look at the situation from the perspective of the conditional comfort of the neighboring state, which stood in solidarity and created the possibility of refuge for those in need. At the same time, emotional distance is still impossible, since the war is not over, and there is a daily risk of new terrorist attacks and crises.

In his works, the artist reconstructs the stories he has heard and turns them into symbolic portraits, where he depicts himself and his friends in the safer Ukrainian city of Lviv, adding detailed comments on how these pictures were formed. Monumental paintings illustrate the life of civilians in the occupied territories who, under various circumstances, became accidental witnesses of war in its most destructive manifestations. For Vasyl, the topic of occupation is personal,

as he was born and grew up in the city of Mariupol, which was destroyed during the capture by the Russian military and is under full occupation since May 20, 2022.

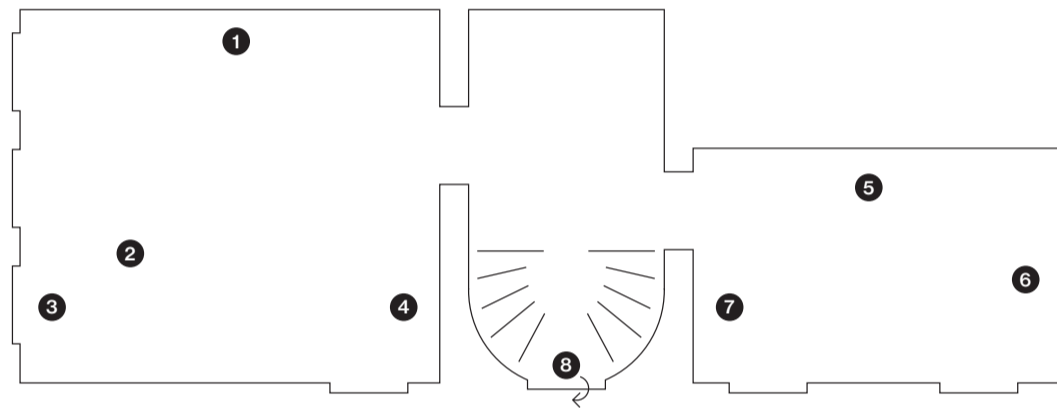
The seascape also plays an important role in the artist's works, as an elusive memory from childhood and youth. It begins to exist outside of time. The Sea of Azov is currently under the control of the Russian Federation, has become the territory of the Ukrainian landscape, which has been interfered with and led to political habituation. For the artist, his native city is not only a tender memory, but also an object of cultural interest, which, despite the anxiety of the political situation, causes an even greater desire to preserve the sense of presence as much as possible, albeit in the past.

The decision to organize an exhibition in the Promotion Gallery is not accidental, since the space is located in a reconstructed tenement house, in that part of Warsaw that was completely destroyed during the Second World War 80 years ago, underlines the cyclical destructive mistakes in history, unforgettable traumas. Like any artistic expression created during the war, Vasy's work has a reactionary color, which, mixed with dynamic time, forces us to remember the unacceptable cyclical nature of history, and to continue to make attempts to stop the destructive machine of the last still existing empire.

У квітні 2022 року я почав працювати над серією картин, що зображують війну в Україні. Це роботи великого формату приблизно 2 x 2 метри кожна. Усі ситуації, які я зображую на картинах, засновані на реальних історіях, які я бачив чи чув особисто чи в Інтернеті. Деякі з них базуються на досвіді моєї родини (батьків, брата та двох бабусь) у Маріуполі. Щоб зобразити певну сцену чи ситуацію, я відтворюю її та спочатку фотографую. Я використовую себе та своїх друзів як моделей. Таким чином, процес створення картини стає перформансом. Мене цікавить процес створення картини і цей його перформативний аспект не менше, ніж кінцевий результат. Через цю дію, яку я міг би назвати перформативним живописом, я уявляю своє особисте тіло як колективне, а нарATIV, який я будую, як архівний документ, фіксацію моменту історії, який може бути прочитаний як персональний, так і колективний.

W kwietniu 2022 roku rozpocząłem pracę nad cyklem obrazów przedstawiających wojnę w Ukrainie. W większości są to wielkoformatowe prace o wymiarach około 2x2 metry każda. Wszystkie sytuacje przedstawione na obrazach, oparte są na prawdziwych historiach, które widziałem lub słyszałem osobiście lub o których czytałem w Internecie. Część z nich opiera się na doświadczeniach mojej rodziny (rodziców, brata i babci), która pozostała w Mariupolu. Aby zobrazować określoną scenę lub sytuację, najpierw ją rekonstruję oraz fotografuję. Używam siebie i moich przyjaciół jako modeli. W ten sposób proces tworzenia obrazu staje się performatywem. Proces powstawania obrazu i jego performatywność interesuje mnie nie mniej niż efekt końcowy. Mógłbym to nazwać "malarstwem performatywnym". Często wyobrażam sobie moje ciało jako ciało zbiorowe, a konstruowaną przeze mnie narrację jako dokument archiwalny, zapis pewnego momentu w historii, który można odczytywać zarówno osobiście, jak i zbiorowo.

In April 2022, I started to work on a series of paintings depicting the war in Ukraine. They are large-format works of approximately 2x2 meters each. All the situations I depict in the paintings are based on real stories that I have seen or heard in person or on the Internet. Some of them are based on the experience of my family (parents, brother and two grandmothers) in Mariupol. To depict a certain scene or situation, I recreate it and photograph it first. I use myself and my friends as models. Thus, the process of creating a picture becomes a performance. I am interested in the process of creating a picture and this performative aspect of it no less than the final result. Through this action, which I might call "performative painting", I imagine my personal body as collective, and the narrative I construct as an archival document, a recording of a moment in history that can be read both personally and collectively.

1
13.05.2022 (триптих)
полотно, олія
115 x 52 / 115 x 322 / 115 x 52

Я сидів в майстерні, до мене в кімнату зайшов Сашко, ми спілкувалися, я попросив Сашка щоб він мене сфотографував.
— так, я вдягаю мішок на голову
Падаю на коліна
— руки напевно треба за спину закинути?
— я зараз в такому положенні впаду на бік, а ти сфотографуй мене,
— тільки щоб руки видно було.

13.05.2022 (tryptyk)
olej na płótnie
250 x 210

Siedziałem w pracowni, Saszko wszedł do mojego pokoju, rozmawialiśmy, poprosiłem go, żeby mi zrobił zdjęcie.
— OK, założę worek na głowę
Upadłem na kolana.
— Ręce muszą być odrzucone za plecami?
— Jestem teraz w takiej pozycji, że upadnę na bok, a ty zrobisz mi zdjęcie,
— Tylko tak, żeby ręce były widoczne.

13.05.2022 (triptych)
oil on canvas
115 x 52 / 115 x 322 / 115 x 52

I was sitting in the workshop, Sashko came into my room, we talked, I asked Sashko to take a picture of me.
— OK, I'll wear a bag on my head
I fell to my knees.
— Hands must be thrown behind the back?
— I am now in such a position that I will fall on my side, and you take a picture of me,
— Only so that the hands are visible.

2
26.04.2022
полотно, олія
250 x 210

13.05.2022
olej na płótnie
250 x 210

13.05.2022
oil on canvas
250 x 210

На початку квітня я втратив зв'язок з батьками, які живуть в Маріуполі, сусіди які виїхали розповіли мені історію, що у двір моїх батьків впав снаряд, і вони бачили, як тато з мамою виносили пораненого чоловіка з будинку. Вони несли його в простиратлі в мед пункт. Це останні новини, які я знав, приблизно ще півтора місяці я не чув нічого від батьків.

Na początku kwietnia straciłem kontakt z rodzicami mieszkającymi w Mariupolu. Sąsiedzi, którzy wyjechali, opowiedzieli mi, że w podwórko moich rodziców uderzył pocisk. Widzieli mojego ojca i matkę, jak wynosili rannego z domu. Zanieśli go w prześcieradle do centrum medycznego. To była ostatnia wiadomość, jaką otrzymałem. Nie słyszałem żadnych wiadomości od rodziców przez kolejne półtora miesiąca.

At the beginning of April, I lost contact with my parents, who live in Mariupol. The neighbors who left told me the story that a shell fell into my parents' yard. They saw my father and mother carrying a wounded man out of the house. They carried him in a sheet to the medical center. That was the last news I knew, I didn't hear from my parents for about another month and a half.

3
Це кадри з двору моїх батьків зняті до війни відео 2020

Nagranie z podwórka moich rodziców zrobione przed wojną video 2020

These are shots from my parents' yard taken before the war video 2020

4
2.10.2022
полотно, олія
63 x 45

Я знаходжу маленький шматок полотна, йду до Сашка порадитися, потім розповідаю йому як ми повині стояти:
— Саша нам треба розвернутися спиною до камери, руки закинути за спину, і я хочу покласти голову тобі на плече
Після того як ми зробили фото, Саша мені сказав
— Головне щоб з нами це не трапилося.

2.10.2022
olej na płótnie
63 x 45

Znalazłem mały kawałek płótna. Poszedłem do Saszy zapytać go o radę, potem powiedziałem mu, jak powinniśmy stać:
— Sasza, musimy odwrócić się plecami do kamery, położyć ręce za plecami. Ja położę głowę na twoim ramieniu.
Po zrobieniu zdjęcia Sasza powiedział mi:
— Najważniejsze, żeby nam się to nie przydarzyło.

2.10.2022
oil on canvas
63 x 45

I found a small piece of canvas, went to Sasha for advice, then told him how we should stand:
— Sasha, we need to turn our backs to the camera, put our hands behind our backs, and I want to put my head on your shoulder.
After we took the photo, Sasha told me:
— The main thing is that this should not happen to us.

5
2.10.2022
полотно, олія
124 x 200

Містякі (улюблені місця) для мене є дуже важливими, одним із таких містяків було Азовське море - це як магніт для мене, місце де є можливість повтикати(подумати), яке ніби перетворюється в кімнату, в якій тобі нічого не заважає. Маріуполь не вважається туристичним містом, бо напевно воно більш асоціюється з індустріальним ландшафтом, і тому це не дуже привабливе місце для відпочинку.

2.10.2022
olej na płótnie
124 x 200

Jest kilka miejsc, które są dla mnie bardzo ważne, jedno z takich miejsc było nad Morzem Azowskim. Jest dla mnie jak magnes. To miejsce, w którym można pospacerować (pomyśleć), które wydaje się zamieniać w pokój, gdzie nic nie przeszkadza. Mariupol nie jest uważany za miasto turystyczne, ponieważ chyba bardziej kojarzy się z krajobrazem przemysłowym, przez co nie jest zbyt atrakcyjnym miejscem na wakacje.

2.10.2022
oil on canvas
124 x 200

There's some places that are very important for me, one of such spots was near the Azov Sea. It is like a magnet for me, a place where there is an opportunity to wander (think), which seems to turn into a room in which nothing disturbs you. Mariupol is not considered a tourist city, because it is probably more associated with an industrial landscape, and therefore it is not a very attractive place for vacation.

6
13.11.2022
полотно, олія
140 x 200

Два пейзажі на яких намальоване море, одне і те саме море, але зовсім різні відчуття, перша робота намальована з фотографії, це прогулянка з братом, в той день ми вийшли прогулятися, зібрати горіхи та шипшину, з пагорба пейзаж був дуже дивний, туман покрив все, приватного сектору не було видно, тільки крани порту стирчали з туману, потім ми спустилися до моря, я пішов попісяти, а коли повернувся брат стояв, та дивився в сторону моря, якого було не видно, над ним пролітав грак який упустив горіх, брат підняв горіх та сказав «Грак поганий горіх брати не буде», я посміявся і ми направилися в бік туману, думаю через кілька хвилин нас вже не було видно.

13.11.2022
olej na płótnie
140 x 200

Dwa pejzaże przedstawiają morze. To ten sam widok, ale zupełnie inne odczucia. Pierwsza praca jest rysowana z fotografii. Tego dnia poszliśmy na spacer z bratem, zbieraliśmy orzechy i owoce róży. Pejzaż widziany ze wzgórza był bardzo dziwny. Mgła zakryła wszystko. Domów położonych nad wybrzeżem nie było widać, tylko dźwigi portowe sterczały z mgły. Potem zeszliśmy nad morze. Poszedłem się wysikać, a kiedy wróciłem, mój brat stał i patrzył w stronę morza, którego nie było widać. Przeleciał nad nim gawron i upuścił orzech. Mój brat podniósł orzech i powiedział „Gawron nie weźmie złego orzecha”. Zaśmiałem się i poszliśmy w stronę mgły. Myślę, że po kilku minutach nie byliśmy już widoczni.

13.11.2022
oil on canvas
140 x 200

Two landscapes with the sea, the same sea, but completely different feelings. The first work is drawn from a photograph. That day we went for a walk with my brother. We were collecting nuts and rose hips. The landscape seen from the hill was very strange. The fog covered everything, the houses behind the shore were not visible, only the cranes of the port were sticking out of the fog. Then we went down to the sea. I went to pee, and when I returned, my brother was standing and looking towards the sea, which was not visible. A rook flew over him and dropped a nut, my brother picked up a nut and said „Rook won't take a bad nut”, I laughed and we headed towards the fog. I think after a few minutes we were no longer visible.

7
Прогулянка з братом широко 2020

Spacer z bratem wideo 2020

Walk with my brother wideo 2020

8
8.09.2022
полотно, олія
78 x 110

За сніданком я запропонував Діані та Сашку, зробити спільний портрет для наступної роботи.
— Діана можеш будь ласка вдягнути чорну хустку, та якусь кофту
— Саша ти теж будь ласка вдягни щось чорне.
— я хочу щоб ви сиділи навпроти камери та дивилися в неї,
— руки напевно краще щоб на столі були, ну як зручно вам.
— я буду сидіти збоку та тримати хустку.

8.09.2022
olej na płótnie
78 x 110

Podczas śniadania zaproponowałem Dianie i Saszy zrobienie wspólnego portretu do następnej pracy.
— Diana, czy możesz założyć czarną chustkę i jakąś kurtkę?
— Sasha, ty też, proszę, ubierz coś czarnego.
— Chcę, żebyś usiadł naprzeciw kamery i spojrzal na nią,
— Ręce chyba lepiej być na stole, coś, jak wygodnie dla ciebie.
- Usiądź z boku i potrzymam chusteczkę.

8.09.2022
oil on canvas
78 x 110

Over breakfast, I suggested Diana and Sasha to take a joint portrait for the next work.
— Diana, can you please put on a black scarf and some kind of jacket?
— Sasha, you too, please wear something black.
— I want you to sit opposite the camera and look into it,
— Hands are probably better to be on the table, well, how convenient for you.
- I will sit on the side and hold a handkerchief.